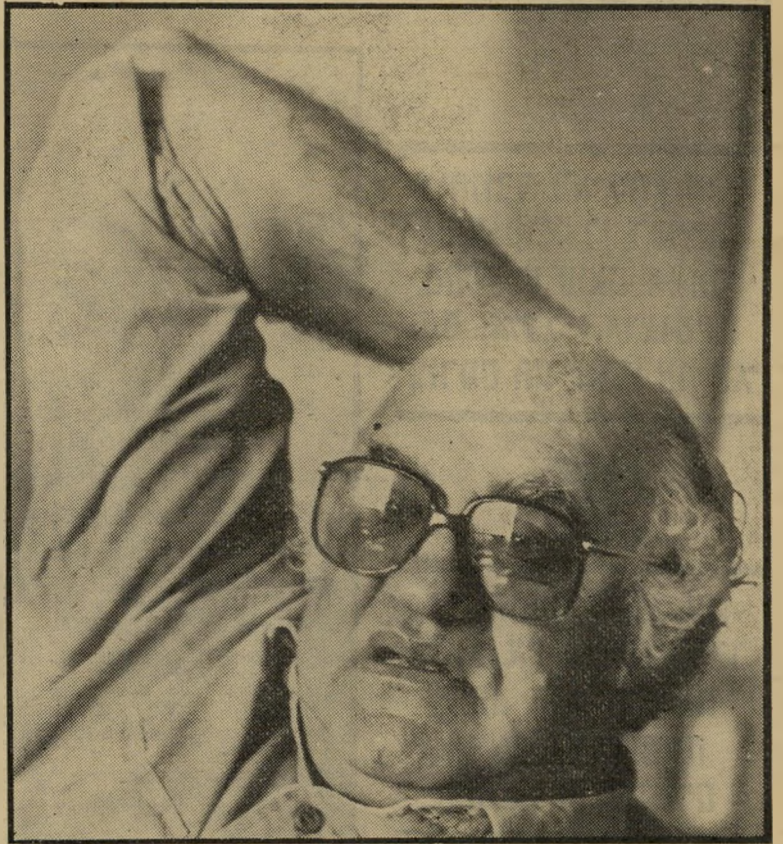

(המשך מעמוד 23)

מועמד אחר שהוצע היה אורסון וולס — מי שגילם את התפקיד הבולט-ינשכח של „האזרח קיין”. טימרמן, שגם הוא כונה לא אחת „האזרח קיין”, אמר: וולס הוא בסדר, אבל יותר מדי שמן בשביל התפקיד. אחר-כך הציעו את וולטר מתיאו, שעליו אמר טימרמן: הוא אמנם יהודי, אך בזאת מסתיים הדמיון בינינו. הציעו את דאסטין הופמן, שהיה צעיר

אליה והשניים משוחחים חרישית. ה' אהבה קורנת מפניהם. תמונה יפה. טימרמן הוא ציוני: „אם את רוצה להבין את הגולה בואי אלי, אין מי שמבין אותה טוב ממני”. הוא אומר. הוא אוהב את ישראל, שלא כמרבית חבריו, שכשעזבו את ארגנטינה בחרו ב' ברזיל או בארצות-הברית. הוא בא בעיקר בות מישפחתו לתל-אביב ואף ניסה לעבוד כעיתונאי ב„מעריב”. לא, הוא

טימרמן בראיון

„אני אזרח ישראלי. הצבעתי בבחירות האחרונות — והפסדתי.”

מדי. אפילו הצליחו להעליב את טימרמן כשהציעו לתפקיד את אד אסנר, המגלם את ראש-מערכת ה„לוס-אנג'לס טריביון” בסידרת הטלוויזיה „לו גראנט”. „רק בהוליווד יכולים לחשוב שמי שמגלם את לו גראנט יכול לגלם גם את יעקב טימרמן”, התלונן טימרמן. אולם סיפורי הוליווד הם רק החלק הקל שבשיחה עם יעקב טימרמן. השיחה איתו היא מאמץ נפשי. האיש נמנע מלספר פרטים על סידרת העינויים ש' עבר. גם כשהוא מתאר את העינויים בספר אתה חש מעין ניכור. האיש פשוט ממעט לדבר על כך: „כשהשתחררתי מהכלא, השאלה הראשונה ששאלו אותי היתה על העינויים. זוהי השאלה ה' פחות חשובה מכולן” הוא אומר. פרק מרגש ביותר בספר הוא מייחד

גוש-אמונים הוא מוסד סוסליטרי, המסכן את הדמוקרטיה. סגירת „אליפאג'יד” היא אקט מאד לא דמוקרטי, ואני אלחם בו

לאשתו רישה. בשיחה הוא מספר שהיא דור שלישי בארגנטינה, שלא כמוהו, שעלה בגיל 5 עם מישפחתו מרוסיה. רישה, הלומדת כעת עברית, נכנסת במהלך השיחה לדירה — אשה יפה, מאירת-פנים, שיערה בלונדי שזור חוטי כסף. היא לבושה בחולצה אדומה ו' בחצאית אפורה. יעקוב — חקובו ב' ספרדית, ג'אקובו באנגלית — מאיר פניו

בנו הצעיר, אורי בן ה-20, מתגורר ב' בית-הוריו בנוה-אביבים ולומד באוניבר' סיטת תל-אביב.

מר טימרמן, ספר לך, בבקשה, מתי התחלת את הקאריירה העיתונאית שלך?

כשהייתי בן 20, קצת לפני תקופת פרוץ. כשפרוץ היה נשיא, ב-1946, וכאשר הוא חזר לשילטון, ב-1955, הייתי ברשימה השחורה ולא יכולתי לעבוד באף עיתון בגלל דיעותי האנטי-פרונטיות. לכן עבדתי ככתב בסוכנות ידיעות צרפתית אי-איי-פי. הייתי עורך של עיתון הקרן הקיימת, של העיתון השבועי של השומר הצעיר ושל הקומונרטי במהדרות הספרדית. התפרנסתי גם מתרגומים. כשנמחק שמי מהרשימה השחורה עבדתי בעיתון חשוב בשם לה 1000 — שפירושו: הסיבה — ככתב

המוח היהודי עובד אחרת מכל מוח אנושי. הוא מאמין שלו זה לא יקרה, אם זה יקרה, זה יקרה למישהו אחר

וכפרשן פוליטי. עבדתי ברדיו ובטלוויזיה, הקמתי שני שבועונים ומכרתי אותם.

מתי הקמת את עיתונך „לה” אופיניון?

בשנת 1971. לה-אופיניון היה עיתון ש' ידיעותיו הפוליטיות היו פחות או יותר מהשמאל למרכז — מאוד דמוקרטי והת' נגד לקיצוניות אלימה של השמאל ושל הימין. אנחנו יצרנו את ההגדרה — לה איסקארדייה לוקה” — השמאל המטורף — והספנו נגד אירגוני הטרור הימנים הפרו-פרונטים, שהרגו את מתנגדיהם, וזה את זה.

כשפרוץ חזר לשילטון התחילו הצרות שלי מחדש. ביתי הופצץ, עיתוני הופצץ. הימניים הפציצו וחטפו עיתונאים והשמאל ניסה להלאים את העיתון. נוסף לכל זה היתה לי עוד בעייה: הייתי ציוני ועיתוני היה פרו ישראלי.

שני האלמנטים האלה גרמו לבעיות חדשות, שונות מהאחרות. כשמנהיגי ה' שמאל והפועלים בארגנטינה הביעו דיעות

בעד אש"ף ופירסמו הצהרה שאמרה כי „הציונות והתורה הנאצית הן היינו הך”, עניתי להם מעל גבי עיתוני בהצהרה חתומה בשמי. הייתי היהודי היחיד שהעז לענות להם וסיימתי באומרי: „אני ציוני, הייתי ציוני ואהיה ציוני. ומשום שאני ציוני, אני מסוגל להליחם למען הדמו-קרטיה בארגנטינה.”

כאשר ניסה אש"ף להגיע כמה פעמים להסדרים עם אירגוני הטרור השמאליים וניסה לקנות אותם בכסף, הצליח לה' אופיניון, על-ידי דיווח שוטף, מעקב ובי' קורת, למנוע את העסקות האלה.

מה היתה תפוצתו?

70 אלף עותקים. אבל קראו אותו הרבה יותר. הוא היה בעל השפעה עצומה — הן פוליטית, הן תרבותית.

ברשותך אשאל עד המיליונר היהודי דויד גרייבר, שנהרג ב' תאונת-ימסום ושהארגנטינים טענו כאילו נעלם. הוא הואשם על-ידים, כאילו היה הממך של אנשי-הגרידה ה„מונטנרוס”. מי היה האיש?

הוא היה שותפי, והוא נהרג בתאונת ימסום — למרות טענתם של הארגנטינים כאילו נעלם. האף-בראי הוכיח שהוא נהרג וחייב את חברת-הביטוח לשלם את דמי-הביטוח שלו.

מדוע, אם כן, התעקשו ה' ארגנטינים למעון כי נעלם?

משום שזרכן של מדינות טוטאליטריות היא להפוך כל דבר למסתורי. במדינה דמוקרטית אתה אשם כאשר שופט קובע שאתה אשם. בארגנטינה אתה אשם כאשר המישרה מאשימה אותך.

האמנם היה לגרייבר קשר עם ה„מונטנרוס”?

מעולם לא הוכיחו זאת. הם האשימו אותו, מישפטו היה סודי — מישפט צבאי — מעולם לא הציגו ראיות. הם ניצלו את גרייבר כדי ליצור שערורייה. הם השתמשו בו כשם שהשתמשו במונזו בקצין היהודי דרייפוס — יצרו שערורייה כדי לכסות על בעיות אחרות.

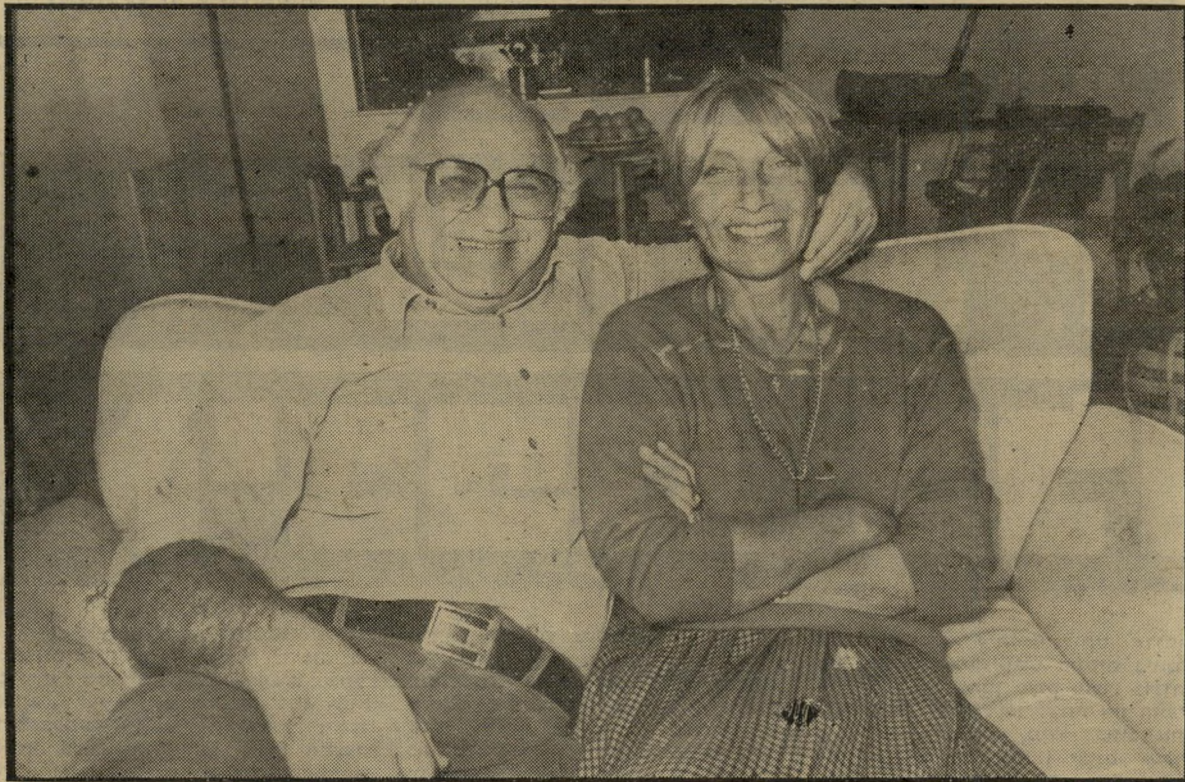
מישפחת גרייבר היתה מישפחה מאוד מכובדת — אביו, הנמצא בבית-הסוהר כבר 12 שנים, היה ראש לישכת המיסחר ישראל-ארגנטינה, דודו היה ראש רשת החינוך היהודית של ארגנטינה. בן-דודו יסד את סניף הקרן הקיימת בארגנטינה. מישפחה אמידה ומכובדת.

מה ענה כנורל בני מישפחתו הקרובים אחרי מותו?

אביו, אימו, אחיו, גיסתו ואלמנתו נמקים בתייסוהר. ילדתו הקטנה, שהיתה בת שנתיים כאשר מת וצריכה להיות היום כבת שש, נמסרה לקרובי-מישפחה.

מה קרה לרכושן, לחברות היו בכעדותו?

הגרייברים היו מישפחה מאוד עשירה. המישרה לקחה את כל הרכוש, הלאימה הכל. השוטרים בזזו את ביתו עד אחרון

יעקוב ורישה טימרמן

„אני מנסה להבין את הישראלים, אבל לא מבין...”